

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Lovafdelingen

Dato: 18. marts 2014
Kontor: Forvaltningsretskontoret
Sagsbeh: Sultana Baig
Sagsnr.: 2013-760-0117
Dok.: 958707

Erfaringer med tv-overvågning foretaget af boligorganisationer og idrætsanlæg

1. Den 1. juli 2010 trådte lov nr. 713 af 25. juni 2010 om ændring af lov om tv-overvågning (Udvidelse af adgangen til tv-overvågning for boligorganisationer m.v. og idrætsanlæg) i kraft.

Med ændringsloven kan boligorganisationer mv. i udsatte boligområder efter tilladelse fra politidirektøren tv-overvåge boligområdet og arealer i direkte tilknytning hertil, f.eks. stiarealer og parkeringspladser, når overvågningen er væsentlig af hensyn til kriminalitetsbekæmpelse.

Desuden kan idrætsanlæg efter tilladelse fra politidirektøren tv-overvåge egne facader, indgange, indhegninger m.v. samt arealer i direkte tilknytning til idrætsanlægget, f.eks. adgangsveje og parkeringspladser, når overvågningen er væsentlig af hensyn til kriminalitetsbekæmpelse.

I besvarelse af spørgsmål nr. 20 af 17. maj 2010 fra Folketingets Retsudvalg til daværende justitsminister Lars Barfoed vedrørende det pågældende lovforslag (lovforslag nr. 185 af 24. marts 2010) tilkendegav justitsministeren, at det var regeringens opfattelse, at der burde indhøstes erfaringer med de nævnte ændringer, inden der eventuelt tages skridt til yderligere udvidelser af privates adgang til at foretage tv-overvågning.

2. På den baggrund har Justitsministeriet anmodet Datatilsynet og Rigspolitiet om at udarbejde redegørelser om erfaringerne med ændringsloven.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet har således anmodet Datatilsynet om en redegørelse om erfaringerne med tv-overvågningslovens § 2, stk. 2, og stk. 3, med hensyn til tilsynet med behandlingen af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning i medfør af den tilvejebragte hjemmel.

Justitsministeriet har desuden anmodet Rigspolitiet om en redegørelse om erfaringerne med bestemmelserne, herunder om politiets almindelige erfaringer med hensyn til, i hvilket omfang den tilvejebragte hjemmel anvendes i praksis, og i hvilket omfang denne form for tv-overvågning skønnes at have bidraget til at opklare kriminalitet.

3. Datatilsynet har i forlængelse af Justitsministeriets anmodning bl.a. oplyst følgende:

”For at indhente erfaringer med privates tv-overvågning som følge af lovændringen fra 2010 har Datatilsynet i første halvdel af 2012 gennemført inspektioner hos fem boligorganisationer i hovedstadsområdet.

Tre af de fem boligorganisationer, som tilsynet inspicerede, havde politidirektørens tilladelse til at foretage tv-overvågning af områder, der benyttes til almindelig færdsel.

Forud for inspektionerne indhentede Datatilsynet oplysninger fra samtlige landets politidirektører om, hvem der havde fået tilladelse efter tv-overvågningslovens § 2, stk. 2, til at foretage tv-overvågning af boligområder og af arealer, som ligger i direkte tilknytning hertil, og tilladelse efter tv-overvågningslovens § 2, stk. 3, til at foretage tv-overvågning af idrætsanlægs indgange, facader, indhegninger mv. og af arealer, som ligger i direkte tilknytning hertil. Tilsynet fik en kopi af de meddelte tilladelser.

Datatilsynet konstaterede i den forbindelse, at der alene var givet en enkelt tilladelse til tv-overvågning af idrætsanlæg efter tv-overvågningslovens § 2, stk. 3. Tilladelsen er givet til Odense Sport & Event, og Datatilsynet har endnu ikke gennemført en inspektion her, da tilsynet i 2012 har koncentreret sin indsats om hovedstadsområdet.

Fire af de fem inspektionssager om tv-overvågning i boligorganisationer er afsluttet på nuværende tidspunkt.

På inspektionerne blev der bl.a. drøftet følgende emner:

- Formålet og begrundelsen for tv-overvågningen
- Hvilke områder der overvåges

- Antal kameraer og deres placering mv.
- Tidsmæssig udstrækning af overvågningen
- Anvendelsen af optagelser fra tv-overvågningen, herunder i husordenssager
- Sletterutiner
- Videregivelse af optagelser, herunder ved forevisning samt udlevering til politiet
- Rettigheder for beboere og andre berørte personer, herunder indsichtsret og oplysningspligt
- Sikkerhed, herunder foranstaltninger til beskyttelse af optagelserne mod uvedkommendes adgang

Det er generelt Datatilsynets indtryk, at de fem boligorganisationer, som tilsynet har inspiceret, er opmærksomme på persondataloven og har fået professionel bistand til løsningerne.

Der blev imidlertid konstateret problemer bl.a. vedrørende:

- Overvågning i opgange, hvor kameraer pegede direkte mod beboeres indgangsdøre
- Overvågning af områder med almindelig færdsel, uden at tilladelse forelå
- Opbevaring af optagelser ud over de lovlige 30 dage
- Mangelfuld information om tv-overvågningen
- Datasikkerhed – skærm, der kunne ses af uvedkommende, manglende retningslinjer og manglende databehandlersaftale

Datatilsynet har udarbejdet en rapport om tilsynets erfaringer fra de fem inspektioner i boligorganisationer. Rapporten vedlægges til orientering.

Datatilsynets brev til Tranemosegård afd. 13 om de væsentligste persondatarelige problemstillinger, der blev konstateret på inspektionen hos denne boligorganisation, er tilgængelig på tilsynets hjemmeside.¹

Som bekendt har Datatilsynet i efteråret 2012 offentliggjort en vejledning om boligorganisationers tv-overvågning. Vejledningen er bl.a. udarbejdet på grundlag af de erfaringer, som tilsynet har indhøstet ved de gennemførte inspektioner. Ud over at beskrive reglerne i tv-overvågningsloven og persondataloven i hovedtræk indeholder vejledningen en række konkrete eksempler til illustration heraf. Vejledningen findes på www.datatilsynet.dk.”

En kopi af den tilsynsrapport, som er nævnt i Datatilsynets bidrag, vedlægges til Retsudvalgets orientering.

¹ <http://www.datatilsynet.dk/afgoerelser/seneste-afgoerelser/artikel/inspektion-af-boligselskabs-tv-overvaagning/>

4. Rigspolitiet har i forlængelse af Justitsministeriets anmodning bl.a. oplyst følgende:

”Til brug for besvarelsen har Rigspolitiet indhentet bidrag fra landets 12 politikredse om erfaringerne med ændringsloven. 11 politikredse har erfaring hermed.

Det fremgår af politikredsenes hørings svar, at den tilvejebragte hjemmel har været anvendt hyppigt for så vidt angår tilladelse til tv-overvågning af boligområder (lovens § 2, stk. 2). Der er således siden ændringslovens ikrafttræden den 1. juli 2010 givet mere end 100 tilladelser til at opsætte tv-overvågning i boligområder. Der er endvidere givet en række afslag, hovedsageligt fordi hensynet til kriminalitetsbekæmpelse ikke kunne begrunde tv-overvågning. Flere sager er under behandling.

Kun ganske få idrætsanlæg har søgt om tilladelse til opsætning af tv-overvågning (lovens § 2, stk. 3). Der er således alene givet 1 tilladelse til opsætning af tv-overvågning i idrætsanlæg.

Det er Rigspolitiets opfattelse, at der er gode erfaringer med at benytte optagelserne fra kameraer, der er placeret i boligområder, til efterforskning af bl.a. færden, ildspåsættelse og hærværk.

Politikredsene har således oplyst, at tv-overvågningsmaterialet i en række sager har været direkte årsag eller medvirkende til opklaring af kriminalitet, hovedsageligt ved at man ud fra tv-optagelserne har kunnet identificere gerningsmænd. De fleste sager har vedrørt hærværk, men tv-overvågningsbilleder har også ført til identificering i sager om mere alvorlig kriminalitet, herunder et væbnet røveri af en pengetransport.

På baggrund heraf er det i en politikreds blevet almindelig praksis rutinemæssigt at undersøge tilgængeligheden af overvågningsmateriale ved efterforskning af straffelovsovertrædelser.

Politikredsene har videre oplyst, at den præventive effekt af tv-overvågningen de fleste steder har været markant med store fald i antallet af anmeldelser, ligesom man nogle steder har set, at f.eks. salg af narkotika er ophørt i området efter opsættelse af tv-overvågningskameraer. I nogle områder har der dog enten ikke været en målbar effekt eller ligefrem en stigning i antallet af anmeldelser. Endvidere har flere politikredse peget på, at tv-overvågningen mange steder har medført en større tryghed for borgerne i de berørte boligområder.

Rigspolitiet kan supplerende oplyse, at der fra politikredsens forsøg med indkøbte stationære eller mobile tv-overvågningsanlæg, tegner sig et billede af, at tv-overvågning ikke forebygger spontant opstået kriminalitet som f.eks. voldelige overfald, men at tv-overvågning forebygger, forhindrer eller forskyder planlagt kriminalitet som f.eks. gaderøverier, tyveri fra parkerede biler, tyveri fra udstillinger og tasketyverier. Dermed følger de foreløbige erfaringer fra politikredsen internationale undersøgelser fra bl.a. England.

Det er dog også Rigspolitiets erfaring, at boligselskaber og idrætsforeninger mangler kendskab til, hvor lovgivning og vejledning kan findes. Mange oplever det omstændeligt, at regelsættet på området skal findes både i lov om tv-overvågning og i persondataloven. På den baggrund efterlyses lettere adgang til gældende lovgivnings- og vejledningsmateriale.”

5. Justitsministeriet har noteret sig Datatilsynets oplysninger om, at det generelt er Datatilsynets indtryk, at de inspicerede boligorganisationer er opmærksomme på persondataloven og har fået professionel bistand til løsningerne. Ministeriet har samtidig noteret sig, at Datatilsynet også har konstateret problemer i relation til beskyttelsen af personoplysninger.

Justitsministeriet har desuden noteret sig Rigspolitiets oplysninger om, at den præventive effekt af tv-overvågningen af boligområder de fleste steder har været markant med store fald i antallet af anmeldelser, og at flere politikredse har peget på, at tv-overvågningen mange steder har medført en større tryghed for borgerne i de berørte områder. Ministeriet har dog ligeledes noteret sig, at der i nogle områder enten ikke har været en målbar effekt af tv-overvågningen eller ligefrem er sket en stigning i antallet af anmeldelser.

Justitsministeriet finder, at de indhøstede erfaringer med tv-overvågning for boligorganisationer mv. og idrætsanlæg samlet set må anses for positive. Ministeriet vil fortsat følge området og i den forbindelse løbende overveje behovet for justeringer i tv-overvågningslovens bestemmelser vedrørende privates adgang til tv-overvågning.

Justitsministeriet har i lyset af det, som Rigspolitiet har anført om behovet for at udbrede kendskabet til vejledningsmaterialet om loven, anmodet Rigspolitiet om at gøre politikredsene opmærksomme på den omtalte vejledning om boligorganisationers tv-overvågning, som Datatilsynet har udstedt i efteråret 2012. Politikredsene bør herefter gøre boligorganisationer mv., som ansøger om eller er blevet meddelt tilladelse til tv-overvågning, opmærksomme på vejledningen.

Karen Hækkerup

/

Carsten Madsen

